



LUND UNIVERSITY

Forskare kräver svar om Max IV

Nebel, Cecilia

2012

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Nebel, C. (2012). Forskare kräver svar om Max IV.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00



Synkrotronjusanläggningen Max IV är Lunds universitets största projekt någonsin. Om inte finansieringen får en snabb lösning kan det bli fråga om stora

Forskare kräver svar

Lund. Om inte Max IV får fram 90 miljoner inom två månader hotas en betydande del av forskningen vid Maxlab. Nu kräver 900 forskare att Max IV-ledningen lägger korten på bordet.

– Jag är utomordentligt besviken över situationen. Jag är inte alls nöjd med hur detta har skötts, säger Ingemar Persson, kemiprofessor vid SLU.

Han är ordförande i användarföreningen som förreträder cirka 900 forskare från hela världen som använder nuvarande Maxlab i sin forskning.

Under våren stod det klart att kostnadskalkylerna för Max IV inte skulle hålla. Projektgruppen har ansökt om ytterligare 232 miljoner kronor från de fyra huvudfinansiärerna Vetenskapsrådet, Vinnova, Region

Skåne och Lunds universitet. Och bråttom är det. Enligt Max IV:s nye chef Christoph Quitmann måste den mindre av två lagringsringar skrotas om man inte får fram 90 miljoner kronor inom fyra till åtta veckor.

Det har fått forskarvärlden att slå bakut. Enligt planen skulle merparten av de forskningsstationer som finns på nuvarande Maxlab flyttas till den lilla ringen.

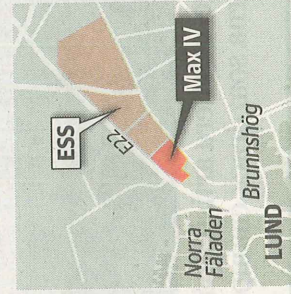
Nu kanske inte det blir av. – De två ringarna är komplementära med varandra. Mer än femtio procent av den forskning som bedrivs idag är inom sådana områ-

den som inte kan göras vid den stora ringen.

Det innebär att en betydande del av den forskning som idag bedrivs vid Maxlab inte kan fortsätta i Lund. Ett hundratal forskare kommer att få söka sig till andra forskningsstationer runt om i världen, säger Ingemar Persson.

Desutom är ett av de sju nya strålrören som ska byggas vid Max IV placerade på den lilla ringen.

– Bygger man inte den så uppfylls inte löftet till

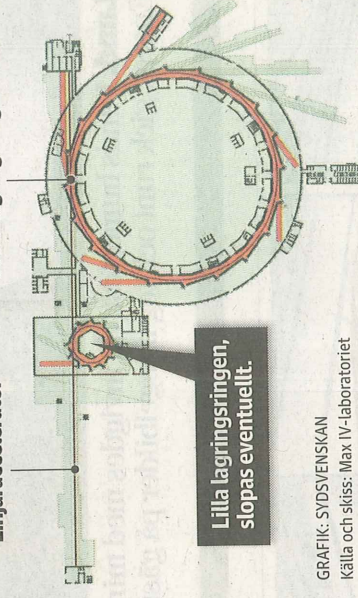


GRAFIK: SYDSVENSKAN

Max IV-anläggningen

Linjäraccelerator

Stora lagringsringen



GRAFIK: SYDSVENSKAN
Källa och skiss: Max IV-laboratoriet

Wallenbergsstiftelsen och de tolv svenska universitet som har finansierat, säger Ingemar Persson.

Maxlab är det största projektet någonsin inom Lunds universitet med en budget på ett par miljarder kronor.

Universitetsstyrelsen och rektor Per Eriksson är tillsammans med styrelsen för

Max IV ytterst ansvariga för projektet.

I slutet av maj riktade Riksstyrelsen och därefter Universitetets egen internrevision svidande kritik mot Max IV-ledningen för bristfällig styrning, ottydlig organisation och dålig uppföljning av hur pengarna används.

Rektor Per Eriksson har tidigare förnekat att bris-



Per Eriksson.

Per Eriksson tror på lösning

Rektor Per Eriksson har gott hopp om att hitta en lösning. På Vetenskapsrådet är man mer försiktig.

– Vi jobbar för att hitta en lösning, men det är fortfarande en öppen fråga om vi kan ta beslut i september, säger Mille Millnert, generaldirektör på Vetenskapsrådet.

Per Eriksson säger att utspelet om att inte bygga den mindre ringen inte bara är skrämselpropaganda.

– Nej, absolut inte. Vi kan inte bygga för pengar som vi inte har.

Enligt forskarna på Max-lab är det här konsekvenserna av dålig projektstyrning. Vad svarar du på det?

– Jag tror inte någon på ledningsnivå i efterhand skulle kunna säga att det här inte hade kunnat göras bättre, men viktigaste nu är att vi går vidare, säger Per Eriksson.

Upphandlingen av konsultfjänsterna måste göras

omprioriteringar.

Lars Börjesson.

ras om. Varför blir det inte rätt från början?

– Det här är inte den stora grejen för Max IV, men vi ska bli bättre där också.

Lars Börjesson, ordförande i styrelsen för Max IV, vad har du för ansvar?

– Jag är ordförande för styrelsen som är ansvarig gentemot finansierarna, det klart att vi har ett ansvar, men projektet är väldigt komplext och alla gör så gott de kan.

Vad svarar du på forskarnas kritik om dålig styrning?

– Jag har inte hört deras kommentarer. Jag vill avstå ifrån att kommentera det.

Rektor Per Eriksson vill helst vända blad.

– Jag har gott hopp om att vi ska hitta en lösning. När jag och Mille pratade om detta sade han ”den av er som är utan skuld kastar första stenen”. Det är en bra grund att gå vidare på.

CECILIA NEBEL

Om Max IV



Två ringar behövs

”Mer än femtio procent av den forskning som bedrivs idag är inom sådana områden som inte kan göras vid den stora ringen.”

Christoph Quitmann.

terna i den interna kontrollen skulle ha spelat roll för de ekonomiska problemen.

Ingemar Persson är av en annan uppfattning.

– Naturligtvis är det inte bara en orsak bakom, utan en konsekvens av en serie mindre goda beslut, mindre god projektkontroll

och projektuppföljning, säger han.

Han begär ett extra möte med Max IV-ledningen för att få svar på alla frågor.

– Situationen är väldigt allvarlig. Det är oerhört viktigt att de ansvariga träder fram och förklarar varför det är som det är. Vill man inte, eller kan man inte måste man ifrågasätta om de kan behålla sina positioner.

Att inte bygga den mindre ringen, är inte det bara ett utspel för att få pengar?

– Jag kan inte se att det är ett politiskt utspel. Det är en ytterst tråkig och realistisk situation.

LUND

Upphandling måste göras om

■ Max IV-laboratoriets upphandling av konsulter har inte gått rätt till och måste göras om.

Det konstaterar förvaltningsrätten efter att ha prövat ett överklagande från Interlogica i Lomma.

Upphandlingen gäller konsulter inom elkonstruktion, verkstadspersonal inom el, vvs och lyft.

Enligt förvaltningsrätten har Max IV har brutit mot lagen om offentlig upphandling genom att sätta för lång avtals-tid och bedöma företagen på en femgradig skala. Max IV har som skäl till avtalsstiden angett att anläggningen är ett stort och komplext industriprojekt.

TEXT: CECILIA

NEBEL

cecilia.nebel
@sydsvenskan.se

FOTO: LINDA

AXELSSON

linda.axelsson
@sydsvenskan.se

